

Μάριου Χάκκα

«Το τρίτο νεφρό»

Τώρα που ξέρω πως δεν κερδίζονται οι άνθρωποι ή έστω κι ένα κορίτσι με σκέτες λέξεις, παρά μόνο με αίμα· τώρα που καταλαβαίνω πως δεν γίνεται να φτάσεις στο ποίημα από διαβάσματα και μόνο, σ' ένα κάποιο επίτευγμα με χαμομήλια· ασ' τους να νομίζουν αυτοί που μάτωσαν στις παρανυχίδες μονάχα και βγάζουν κραυγές: « Οχ, οχ! Αιμορραγώ σ' όλο το σώμα». «Κάλπες, αφού πρόκειται για το δείκτη του αριστερού σας χεριού. Ποιο όλο το σώμα σας;» Γι αυτό και γράφουν νερόβραστα ποιήματα, πιπιλίζουν ονόματα με θαυμασμό και προσπαθούν να μοιάσουν κάποια πρότυπα τους χωρίς να περάσουν μέσα απ' τη φωτιά και την κόλαση που προϋποθέτει το ποίημα. Εμ, δε γίνεται.

Κάποτε είδα ανθρώπους που τρώγανε αποβραδής μια χαρά έχοντας την καραβάνα στα γόνατα, χρόνια τρώγανε σε τούτη τη στάση χωρίς κανένα παράπονο, και το πρωί παίρνανε μεταγωγή για το τρελοκομείο, γιατί ξαφνικά νιώσαν να σπάει η πλάτη και να πετάγεται η καρδιά προς τα έξω. «Η πλάτη μου», όλο λέγαν, «η πλάτη μου», κι έπεφτε η καραβάνα απ' τα γόνατα αφήνοντας δυο κόμπους λάδι ανεξίτηλο λεκέ στο τσιμέντο. Μαύρισε η ψυχή κι έκανε τούτο το ρήγμα κι έφερε τούτη την πτώση, παρά την επίμονη θέληση των ανθρώπων να κρατήσουν την καραβάνα στα γόνατα.

«Να μιλήσω για ήρωες, να μιλήσω για ήρωες: ο Μιχάλης.» Οπωσδήποτε όχι. Πάει καιρός που δε βρίσκομαι σ' αυτήν τη γραμμή. Δε σημαίνει δηλαδή ότι όποιος κράτησε αυτή τη θεόρατη καραβάνα στα γόνατα φτάνει στο ποίημα. Αλλ' οπωσδήποτε απ' αυτούς κάποιος. Μ' άλλα λόγια, αν έχεις ξοδέψει γι αυτήν την υπόθεση έστω και μια τρίχα απ' τους όρχεις σου.

Γι αυτό: σε τάιζε η μαμά σου το αυγουλάκι σου και μάλιστα φρέσκο; Καθόσουνα στα πρώτα θρανία, ήσουνα σπαζοδιαβάστρα, καλό παιδί, έκανες ό,τι σου έλεγε ο δάσκαλος; Είχες την Κυριακή χαρτζιλίκι, πήρες γυναίκα με προίκα και όμορφη; (Μερικές από τις ερωτήσεις για τη σύνταξη βιογραφικού σημειώματος μπροστά στο ποιητοδικείο). Άντε, παιδάκι μου, μην ταλαιπωρείς τα γραφτά. Δε σε θέλει το ποίημα. Οι λέξεις σου είναι κούφιας. Ναι, ξέρω, πέρασες κι ένα κοκίτη και τώρα έχεις στρυφνό προϊστάμενο που σε επιπλήττει άμα κάνεις κανένα λαθάκι. Καλά. Καλά. Κάνε μια εντριβή με οινόπνευμα και το πρωί θα είσαι περδίκι. Κοίταξε, μην κρατάς τα αέρια μέσα σου, άσε να φεύγουν προβληματισμοί κι ανησυχίες.

Τώρα που έκανα τα πνευμόνια μου μαύρα καπνίζοντας παλιοτσιγάρα το 'να πάνω στο άλλο. Με την ίδια φωτιά, τη νεανική, πήγα κρεσέντο. Τώρα που ωρίμασα μαζί με το νεφρό μου που έσκασε καρπούζι στον ήλιο. Τώρα που το είδα χωρίς καμιά φρίκη ν' ανοίγει τριαντάφυλλο, ούτε αίμα, ούτε τίποτα, μόνο τρακ και φάνηκε ζαχαρωμένη

ντομάτα. Κοβαλιώθηκα, μπούχτισα, τσουρουφλίστηκα ολόκληρος. Μόλις τώρα φτάνω των δασκάλων την κόλαση. Όχι εξωτερικά, λέγοντας Ρίλκε και Μπέκετ, μιμούμενος φράσεις τους, όχι. Ξεκινώντας απ' τη δική μου ζωή, λαχαίνω τις σκέψεις μου μες τα γραφτά τους κι αυτής πούμε η σύμπτωση με κάνει να χαίρομαι και να σκυλιάζω ταυτόχρονα. Χαίρομαι γιατί ο δρόμος που τράβηξα, που μόνος μου διάλεξα αν θέλετε, που η ίδια η ζωή μου καθόρισε, δεν είναι άγονος, αφού κι άλλοι, και μάλιστα δάσκαλοι φτάσαν στο ίδιο επίτευγμα, κι είναι μια απόδειξη, όπως όταν μετά σκληρό διαγώνισμα βγαίνεις και τρέχεις στις λύσεις κι είναι όλα σωστά. Απ' την άλλη μεριά σκυλιάζω γιατί πρόλαβαν αυτοί και κατέγραψαν τον ανθρώπινο πόνο κι εγώ τώρα πρέπει να πάω πιο πέρα δίνοντας ίσως και τ' άλλο νεφρό.

Στέκομαι συλλογισμένος κι ανοίγω φανταστικό διάλογο με τον Ρίλκε, τον Μπέκετ, τον Μίλερ Χένρι και άλλους, πεισμωμένος και τους φωνάζω, ότι γράψατε σεις σ' ένα βιβλίο εγώ θα το περάσω σε μια μόνο σελίδα, σε μια μόνο φράση. Γιατί να μην έχω κι ένα τρίτο νεφρό; Τότε, αυτήν την απέραντη απελπισία που φτάσαν οι δάσκαλοι, ίσως μπορούσα να την μετατρέψω σε κάποια ελπίδα και πίστη. Να πάρω πηλό και να πλάσω απ' την αρχή έναν άνθρωπο, κι αυτό το παγερό στερέωμα που φέρνει σβούρα από πάνω μας τυχαία και άσκοπα να μετατρέψω σε λούνα πάρκ. Να στήσω πυγολαμπίδες πάνω στην ασφαλτο. Να κάνω τους ανθρώπους να δουν τη μεταμεσονύκτια ομορφιά των ηλεκτρικών στύλων καθώς υποκλίνονται ευγενικά στις λεωφόρους. Ίσως μπορέσω να φτάσω ξανά στις πρώτες αφέλιες συγκροτώντας μια πίστη που θα διαλύεται μόλις χάνει κανείς το νεφρό του.

Δε θέλω χρόνο. Ζωή θέλω, μ' όλο που το δεύτερο προϋποθέτει το πρώτο, ζωή να τη σπαταλήσω πίσω από τις φράσεις, ζωή να χτίσω παραγράφους, να οικοδομήσω ένα έργο δίνοντας στο λόγο μια τρίτη διάσταση, γιατί τη δεύτερη τη βρήκαν οι άλλοι, την καταγράψαν οι δάσκαλοι κι εγώ πρέπει να πάω παραπέρα.

Μ' άλλα λόγια, είναι στην κυριολεξία πρόβλημα τρίτου νεφρού. Αν ήταν πρόβλημα χρόνου μονάχα, δεν είχα παρά να καταφύγω στο τεχνητό. Παίρνουν το αίμα από τη φλέβα και το διοχετεύουν στη μηχανή. Εκεί το χτυπάνε όπως το γάλα που του αφαιρούνε το βούτυρο, για να το ξαναφέρουνε καθαρότερο στην αρτηρία. Οχτώ ολόκληρες ώρες συνεχίζεται το ίδιο βιολί, δυο και τρεις φορές την εβδομάδα. Ένα μηχανήμα μέλος του σώματος σου έξω από το σώμα σου επιμηκύνει το χρόνο σου, σου δίνει παράταση για τρία, ίσως και τέσσερα χρόνια, κερδίζεις μ' αυτό κάτι, δε λέω, μα τι να ξοδέψεις, πλαστικά σωληνάκια και φίλτρα; Βίδες, παξιμάδια και ρεύμα;

Παίρνεις μια κάποια παράταση, ίσα ίσα που προλαβαίνεις να πετάξεις ένα βιβλίο γεμάτο ούρα, ένα μπουκάλι με σκέψεις για το πώς έγινε το ναυάγιο, τον ύπουλο ύφαλο, τις απεγνωσμένες προσπάθειες να κρατηθείς σε μια σαθρή σχεδία δίχως σχέδια, για το μεγάλο σαρωτικό κύμα που έρχεται. Κάποτε πλησιάζει το τέλος, γιατί κάθε φορά και περισσότερα ούρα κυκλοφορούνε στο αίμα σου. Τόσο ήτανε, λες, ρίχνεις μια τελευταία ματιά στα γραφτά σου και βάζεις τον τίτλο: Το τελευταίο μπουκάλι. Ιστορίες που μιλάνε για φλέβες και ούρα, ζαλάδες, πόνους, μιζέριες, μια επιχείρηση που κερδίζει όσο για να πληρώνει το λογιστή. Μόνο φύρα, κανένα περίσσευμα.

Αλλά εγώ που ήθελα να εκσφενδονίσω βεγγαλικά τις φράσεις, καταυγάζοντας έστω και για μια μόνη στιγμή αυτή την αιώνια νύχτα; Πώς να ηλεκτροφωτίσω το στερέωμα με μπλε, μοβ και κόκκινα αστέρια χωρίς να ξοδεύω ζωή; Μ' αυτό το τραπέζι νεφρό;

Μιλάω για μια ποίηση από τη ζωή, όχι καλά και σώνει για τη ζωή, πολύ περισσότερο με κάποιο σκοπό. Έτσι βρίσκω την ποίηση για την ποίηση του Mallarmé, mal armé. Θα 'θελα αυτούς που έχουν αυτό το μεράκι να 'χουν αγγίξει έστω με το μικρό δακτυλάκι την καραβάνα της απελπισιάς, να 'ναι, μ' άλλα λόγια, bon armé και alarmé. Γι αυτό αναφέρθηκα στην αρχή σε κάτι φιόγκους (το αυγουλάκι τους και μάλιστα φρέσκο) που γράφουνε ανούσια ποιήματα, χάνονται μέσα στις λέξεις, γιατί δε δώσανε γι αυτή την υπόθεση σταγόνα αίμα. Δε γίνεται. Δε γίνεται.